

Lilleskolerne
Ny Kongensgade 10 1.
1472 København K

Tlf. 3330 7920
Fax 7020 2643

peter@lilleskolerne.dk
www.lilleskolerne.dk

INDHOLD:

Side 1

Pas på formændene

Side 2

Det bedste af det hele – et portræt af Skolen.com

Side 6

Formandstræf – et nyt initiativ

Side 6

Ledertræf 2012 – fra medlemrum til mulighedsrum

Side 7

Forslag til integrationspulje stillet i bero

Side 8

Gambia fik en plads i hjertet – med Esrum Kostskole på lejrskole i Afrika

KORT NYT

- Nye skoleledere,
  - Nye skoler
  - Intro forløb for nyansatte
  - Perspektiver på aftalen mellem KL og Regeringen om økonomi
  - Overenskomster stemt hjem
- med mere

KALENDER

Pas på formændene

Hvert år ved denne tid slår det mig: Tænk engang at så stor en sektor som de frie skoler kan fungere så succesfuldt, når den er dybt afhængig af en-

gagement og viden fra frivillige bestyrelsesmedlemmer, der bruger uanede ressourcer på skolerne - det er da en tillids erklæring til medborgerskab og det civile samfunds ressourcer!

Ude på skolerne er der efter generalforsamlingerne sammensat nye bestyrelser og bestyrelsesmedlemmerne har konstitueret sig og er i gang med planlægningen af det kommende års bestyrelsesarbejde. *Lilleskolerne* er i gang med introkurserne for nye bestyrelsesmedlemmer – det første er allerede afholdt i Ry og det næste afholdes på Østerbro i denne uge.

Blandt andet på baggrund af intromøderne, hvor 55 engagerede nye bestyrelsesmedlemmer blev udfordret, blev Peter Højgaard og jeg atter bestyrket i vores opfattelse af, at to opgaver i bestyrelsesarbejdet på skolerne er centrale for det gode bestyrelsesarbejde. Nemlig den gode planlægning af og forståelse for bestyrelsesårets arbejde, samt den professionelle relation mellem bestyrelse og skoleleder.

Hvordan får man indenfor et begrænset antal bestyrelsesmøder både behandlet "pligtstoffet" som budget, regnskab og tilsyn, samt drøftet de strategiske opgaver som værdier, visioner og udviklingsplaner? Hvordan får man skabt den nødvendige tillid og fordeling af de meningsfulde opgaver mellem bestyrelsesmedlemmerne? Det er der allerede mange spændende og forskellige bud på ude på skolerne.

Hvordan får man klare retningslinjer mellem bestyrelse og ledelse? Hvor-

dan arbejdes der løbende med forventningerne til ledernes egen udvikling? Hvordan er den løbende kommunikation mellem ledelse og bestyrelse? Der er længere mellem de gode eksempler i dette felt!

Der er ingen tvivl om, at varetagelsen af disse to opgaver stiller særlige krav til bestyrelsesformændene - både i tid og i kompetence. I det hele taget hører vi fra skolerne, at bestyrelsesformændenes rolle er blevet mere krævende. Det er ikke længere nok at være en god mødeleder, der skal mere til.

Det ser vi blandt andet, når der skal ansættes nye skoleledere, hvor bestyrelsesformanden ofte kommer på overarbejde – jeg har selv set det fra sidelinjen på min nuværende skole i det sidste halve år. Men det sker også, når der desværre bliver knas i kommunikation og forventninger til skolelederen, og det hele ender med afskedigelser eller fratræden. Her er det endnu mere krævende at være bestyrelsesformand.

Derfor mener vi i *Lilleskolerne*, at der er behov for at "pleje" bestyrelsesformændene, og vi har derfor taget et nyt initiativ – formandstræffet – som vi håber vil blive en årlig tilbagevendende begivenhed. Her har vi god tid og sætter blandt andet fokus på ovenstående spørgsmål og håber på at gensidig udveksling, netværksdannelse og inputs udefra kan kvalificere til det videre arbejde. Det vil samtidig også give os i Lilleskolernes bestyrelse nye inputs til hvordan vi kan hjælpe skolerne yderligere. Vi håber I vil sende jeres formand – det kan være at vedkommende så holder lidt længere.....

Venlig hilsen
Søren Erhard Hansen
Formand

Det bedste af det hele

Skolen.com ligger i en lille landsby på Djursland. Skolen åbnede i august 2009, og her er faglighed, engagement, æstetisk fingerspitzgefühl og højt kunstnerisk niveau

Af Per Vinther, journalist, Periskop

Man drejer fra hovedvejen mellem Aarhus og Grenå ved den lille landsby Homå, og med højt til himlen og en udsigt ud over vidderne, markerne og skoven ligger skolen for sig selv som en lille idyl. Her er fred og ro, og den velplejede grund og have byder én velkommen på en fredfyldt måde.

Børnene løber ude i horisonten sammen med lærere og forældre, fordi de træner til Grenåløbet, som hele skolen inklusiv nogle forældre deltager i.

»Vi har derfor løbet og trænet i to måneder, ført motionsdagbog og haft løbelektier,« fortæller skoleleder og

initiativtager til skolen, Kristina Holt.

Hun ejer stedet sammen med sin mand, og de købte det i 1998. Skolen lejer sig ind i bygningerne, der rummer 400 kvadratmeter bygninger og kontor til skolebrug, 6000 kvadratmeter grund og en hektar skov med en lavu (tipi), hvor alle børnene kan være i.

Desuden har skolen aktuelle ideer til at oprette en børnehave i bygningerne på grund af flere henvendelser.

Når man går rundt og ser de istandsatte bygninger, rammes man af en fornemmelse af, at det ikke ligner en normal skole med rod, tøj og enlige sko og sokker, der ligger og flyder. Her er en orden og en æstetisk sans, der går igen hele vejen rundt. Det er helt bevidst.

»Der er megen æstetik omkring skolen, ja. Det er et signal til børnene om, hvad man gør og ikke gør. Derfor passer de bedre på skolen,« mener Kim Calmar, der er lærer på 60 procent tid.

»De skal også være sådan, at børn og voksne får en fornemmelse af, hvordan man opfører sig og færdes her. Det giver bedre læring,« mener Kristina Holt.

Håndplukkede lærere

Kim Calmar er ligesom alle de øvrige lærere håndplukket.

»Jeg fik en mail fra Kristina en dag, og det lød bare godt. En god beslutning for mig.

Jeg har arbejdet i folkeskolen i 10 år, og det er helt andre udfordringer og et helt andet skolesyn her. Her ser man den enkeltes udvikling, og det lykkes godt,« mener han.

Kristina Holt og Kim Calmar – med elever på skolens smukke udearealer

Kristina Holt og hendes mand har gået med tanker om at lave en skole i 15-20 år.

»Vi har en datter på 10 år, og vi har gjort os mange skoletanker. Efter et langt tilløb sendte vi så en ansøgning ind i juli 2008, og skolen blev godkendt til start i august 2009. I det år inden skolen åbnede, hjemmeunderviste jeg en gruppe børn her fra Homå og Grenå, og jeg sendte en mail rundt i mit netværk med invitation til et infomøde. "Hvis jeg åbner en skole, er der så elever til det", spurgte jeg. Og det var et klart ja,« fortæller Kristina Holt.

Hun og flere lærere arbejdede ulønnet i det år, fordi de brændte så meget for ideen.

Kristinas baggrund er, at hun har læst psykologi på Aarhus Universitet, har arbejdet på institutioner og kostskole i England og senest inden for rådgivning.

»Jeg har arbejdet med de psykologiske udviklingsting. Det at lære handler ikke kun om at få færdigheder ind i hovedet. Det handler også om identitet!«

Drømmerunde

Skolen har 30 børn i alderen 5-15 år, 13 i 0.-2. klasse, og resten fordeler sig

med halvdelen i 3.-5. klasse og den anden halvdel i 6.-8. klasse. Skolen får 9. klasse fra næste skoleår.

«Det er et stort spænd i klasserne, ja, men det er ikke noget problem. Vi deler dem i mindre grupper. Vi har en rigtig god lærernormering – 10 elever til en lærer eller mindre. Det er lig med meget direkte kontakt med det enkelte barn, og det er essentielt her,« pointerer hun.

Skolen inddeler børnene efter deres faglige kunnen, og f.eks. har alle engelsk fra 0. klasse.

«Vi har en klar fornemmelse for deres kundskaber, og vi har differentieret undervisning i alle de boglige fag.»

Dagen er delt op i morgensamling, formiddagsblok og eftermiddagsblok med en times spisning/pause og socialt samvær med alle midt på dagen.

Ved morgensamlingen har skolen i længere tid kørt en drømmerunde, hvor børnene fortæller, hvad de har drømt om natten.

»Det er mig, der kører det, og det er 100 procent frivilligt. De fortæller meget gerne, og det er meget spændende at arbejde med. Det giver børnene en forståelse for dybden i dem selv og de andre børn. En drøm er jo information, de skal lære at forstå, og drømme er et fremmedsprog og symbolsprog, man kan lære at tolke,« mener Kristina Holt.

Eleverne på Skolen.com har masser af natur og have at bygge sig i – her en gruppe på vej, måske over til skolens store lavu

De mange skønne kroge og "pladser" på skolens udearealer skaber rum for læring, undervisning og samvær

Restaurant leverer skolemaden

Skolemaden er ligesom så meget andet her udvalgt med omhu, og det er restauranten Smag i Ebeltoft, der leverer den hver dag.

Undervisningen er organiseret i tre grupper, og der differentieres inden for dem. Fagene er opdelt i fagblokke – en humanistisk blok, en naturfagsblok og så de praktiske musiske fag.

Timerne fordeles ud over ugen, og den enkelte lærer kan fordele fagene inden for sin blok.

»Medarbejdergruppen er meget homogen, og der er enighed om, hvordan tingene skal være, så vi ikke er i tvivl om, hvor vi skal hen. Det foregår i et tæt samarbejde, og vi er hinandens medspillere, der gør hinanden bedre. Der skal være stor åbenhed omkring hinanden, om metoder og undervisning. Det snakker vi meget om, og vi justerer vores metoder fra time til time. Det er meget dynamisk,« er Kristina Holt og Kim Calmar enige om.

Forældrene skal passe ind

Børnene kommer fra hele Djursland samt lokale fra nærområdet. Det er ifølge Kristina Holt forældre, der har

ambitioner på deres børns vegne. Alle familier er til samtale før skolestart, og de skal være 100 procent indforstået med, hvad skolen laver og gør.

»Jeg ønsker ingen forældre, der ikke passer ind her. Det er som regel lig med gode forudsætninger for børns indlæring, og folk er meget åbne og nysgerrige efter at vide, hvad vi står for. Man skal kunne bakke op om sit barns skole,« understreger Kristina Holt.

Der er stor bredde i forældre- og børnesammensætningen. Her er alle typer lige fra børn, der har brug for specialundervisning til de fagligt dygtige. Også elever henvises til PPR.

»Skolen er åben for alle, men vores fokus er, at elevgruppen skal fungere, og der er konsensus omkring, hvordan vi gør tingene her.«

Kristina Holt og lærerne har ikke haft så megen tid til netværk med naboskolerne, fordi der har været rigtig meget arbejde med at få skolen op at stå.

»Mit overskud til ledertræf m.m. er der ikke endnu. Det kommer,« siger hun.

Både faglighed og kreativitet

Skolen tester eleverne i dansk og matematik, er ambitiøse rent fagligt og med et klart fokus på sprog, omgangstone og de basale færdigheder i dansk, engelsk, matematik.

»Det er udmærket at lære eleverne fra starten, at de bliver målt og vejret, da de jo skal til eksamen. De bliver derfor vænnet til det fra begyndelsen, og det fremviser deres evner og eventuelle mangler.«

Ellers er hun og alle lærerne meget opmærksomme på både det faglige og det kreative.

»Det er nødt til at være en helhed. I alle de praktiske/musiske fag bruger vi kun de bedste.

Konkret bruger vi udelukkende udøvende kunstnere, fordi vi vil gerne vise og lære eleverne noget kunstnerisk på et højt niveau.

Skolen vil gerne være kendt for at rumme det bedste af det hele.

»Vi kigger på, hvad man er god til. Vi søger en forståelse af børnene og kontakterne. mellem dem, og vi vægter både de faglige og kreative dimensioner. Og så handler det basalt om, at børn, lærere og forældre er i god harmoni, i god balance,« pointerer Kristina Holt.

Projekter og koncerter

Det koster 1.700 kr. pr måned at gå i Skolen.com, og det beløb dækker undervisning, mad og sfo. Man kan fravælge sfo'en, der alene koster 500 kr.

Skolen regner med 40 børn i alt i skoleåret 2011/2012, og den forventer at ansætte pædagoger til sfo'en til august. Samt ansætte en lærer mere.

Projekter er der flere af, og de skal sikre kontinuitet i børnenes faglighed.

I sidste måned havde skolen et åbent hus/PR- arrangement, og i forlængelse af dette var der elevkoncerter og koncert med Desmond Appiah Boateng og hans 10-mands band. Han underviser også i afrikansk musik og rytmer.

150 mennesker mødte op.

I december havde de et stort teaterprojekt omkring en Bjarne Reuter tekst. Det involverede dansere, koreografer, scenografer og musiklærere, som også stod for at lave musikken.

Men lige nu står den på forberedelse til Grenåløbet.....

Fyldt op?

Med 40 elever næste år, er skolen måske fyldt op.

»Det ved vi ikke helt sikkert, men så mærker vi efter, om der er plads til flere. Ved ikke hvor mange der er plads til rent fysisk,« siger Kristina Holt.

Forældrene er meget aktive, og de indgår i høj grad i undervisningen og skolens liv. Blandt andet også i dag, hvor et par forældre er med på løbetræningen sammen med eleverne. Én af dem har endda været så overmodig, at han lavede et væddemål med eleverne om, at han kunne løbe dobbelt så langt som dem på den samme tid. Det kunne han ikke, og derfor koster det is til alle børnene!

I det daglige har forældrene arbejdsopgaver, de selv har valgt. De bager rugbrød, laver frugt og vand hver morgen, står for bogindbinding, skovvedligeholdelse og organiserer arbejdsdage.

»Det kører, og der er god stemning. Der er også forældrecafe hver fjerde fredag, og de arrangerer det hele selv, ligesom de også laver stort Sankt Hans arrangement nede i skoven.

Jeg må sige, vi er kommet godt i gang, og der har sågar været kampvalg til begge de generalforsamlinger, vi har haft,« siger Kristina Holt.

Formandstræf – et nyt initiativ

Formandstræf 2011

Invitation og program

Samarbejdet mellem skolelederen og bestyrelsesformanden har stor betydning for skolens muligheder og effekten af bestyrelsesarbejdet, samt naturligvis for arbejdsglæden. På det første "formandstræf" har vi valgt at sætte fokus på samspillet mellem skolelederen og bestyrelsesformanden under overskriften "Bestyrelsens forventninger og samarbejdet med skolelederen".

Ideen til træffet kommer fra to kilder: Dels efterlyser medlemsskoler, blandt andet på Repræsentantskabsmøderne, kurser for bestyrelsesmedlemmer, som går videre end det vi kan nå på intromøderne for nyvalgte og de årlige regionsmøder. Dels har vi i forberedelsen til at imødekomme dette ønske været i kontakt med en række erfarne

bestyrelsesformænd som har peget betydningen af et godt samspil med skolelederen, herunder også håndteringen af lønforhandlingen, som er en ubekvem opgave for mange.

Målet er at formandstræffet udover at være et kursus også kan blive et godt mødested, hvor netværket mellem skolerne kan udvikle sig. Intentionen er at træffet fremover holdes hvert år i juni måned. Det kan vi ikke nå i år, men det er vigtigt at komme i gang; så første formandstræf afholdes lørdag den 10. september på Lilleskolen i Odense.

Invitationen er tidligere udsendt pr mail til medlemsskolerne og deres bestyrelsesmedlemmer.

Ledertræf 2011: Fra mellemrum til mulighedsrum

Potentialer for visioner og pædagogisk vækst

Programmet for Ledertræf 2011 er sammensat med den bagtanke, at skoleudvikling lige nu handler om pædagogisk vækst – få visioner synliggjort, prøve mulighederne af. Her rykker man tættere på værdier, holdninger og fællesskaber. Derfor er der kommet en ny dimension ind på ledertræffet, nemlig samspillet mellem bestyrelsen og forældrene, som de "frivillige" og lederen som den professionelle "ansatte". Ledertræffet byder blandt andet på:

- Per Fibæk Laursen: *Lærerens ledelsesrolle i fremtidens skole* (Professor ved Center for Grundskoleforskning, DPU)
- Claus Buhl: *Den talentfulde skole* (forfatter, fordragsholder, ambassadør for kreativitet og innovation og virksomhedsrådgiver)
- "Mellemrum – både med og uden"
En foredragsforestilling med er-
- hvervpsykolog Thomas Bartels, leder af Holbæk Teater Kristoffer Møller Hansen og musiker Jimmi Roger Pedersen
- Ove Kaj Pedersen: *Fremtidens skole og dens dannelsesideal – fremtidens demokrati og konkurrencestaten* (Professor ved Department of Business and Politics, CBS)
- "Leder Lounge" – en inspirationstur ud i det blå
- Bjarne Ibsen: *Motivation og ledelse i samspillet med frivillige – her forstået som bestyrelse og forældre i en fri skole.* (Professor ved Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, SDU)
- Peter Bastian: *Alle ønsker forandring, men ingen ønsker at forandre sig.* (Musiker og foredragsholder)

Forslag om integrationspulje stillet i bero Skoleforeningerne har fremsendt ideer til mere virksomme tiltag

Et forslag om at afsnøre en særlig pulje på 20 mio. kr. der belønner skoler, med mindre end 25% tosprogede elever, som øger antallet af tosprogede elever, er taget af bordet i sin nuværende form. Det tilkendegav undervisningsminister Troels Lund Poulsen på et møde med skoleforeningernes formænd i midten af april. Ministeren vil afvente de igangværende forhandlinger om folkeskolen inden han ser på, hvad der kan gøres på de frie skolers område for at fremme integration.

Forslaget om en integrationspulje, som blev omtalt i Skoleposten nr. 268, 5. april, ville indebære, at alle skoler skulle aflevere 200 kr. pr. elev til en styrkelse af undervisningen i dansk kultur, herunder kristendom, dansk sprog og dansk historie på skoler, der har mindre end 25% tosprogede elever og som har vækst i antallet af tosprogede elever.

Det påtænkte lovforslag indeholdt desuden et forslag om at frie grundskolerskoler som udgangspunkt skulle anvende de nationale test i dansk i forbindelse med statens almindelige tilsyn.

Skoleforeningerne protesterede kraftigt mod begge elementer i lovforslaget; og det ser altså ud til at ministeren har lyttet til foreningerne – i første omgang i hvert fald. For alle erkender, at de to problemstillinger det planlagte lovforslag tager fat: De frie skolers ansvar i forhold til integration og det politiske pres for øget tilsyn og kontrol med skolerne, ikke forsvinder, men tværtimod forventes fortsat at fylde en hel del i den skolepolitiske debat.

Skoleforeningerne har på opfordring fra ministeren fremsat nogle ideer til nye indsats, der efter foreningernes opfattelse reelt kunne støtte skolernes indsats i forhold til integration. I et fælles brev til ministeren nævnes tre ting:

- Staten øger bevillingen til fripladser, fx med 3-5 mio. kr., hvilket skønnes at kunne give mellem 300 og 500 elever en 100% friplads. Foreningerne er åbne for at drøfte om det ekstra tilskud til fripladser kan fordeles efter andre kriterier end de der anvendes for den eksisterende bevilling.
- Forøge afsnøringen ud af det samlede statstilskud til den eksisterende pulje til dansk som andet sprog med et beløb i samme størrelsesorden som fripladspuljen foreslås øget med.
- Behov for udvikle samspillet med kommunerne med hensyn til oplysning, således at chancerne øges for at tosprogsfamilier, der kunne være potentielle elever på en fri grundskole, bliver bekendt med muligheden for at vælge en fri grundskole.

Lilleskolerne håber, at skoleforeningernes forslag vil indgå i ministeriets overvejelser, og vi forventer, at skoleforeningerne inddrages i drøftelserne om eventuelle nye tiltag på et langt tidligere tidspunkt, end det var tilfældet med forslaget om integrationspuljen og brug af nationale test, som foreningerne først blev præsenteret for, da det lå klar til at blive sendt i høring.

Lis Møller, skoleleder ved Esrum Kostskole

Klip fra Gambia-logbogen

"Deres undervisning var på et højere niveau end i Danmark. Jeg kunne personligt meget godt lide deres matematik-time, hvor de havde nogle gode metoder til at regne stykkerne ud på. Det var også sjovt at have skoleuniform på for første gang, men det var lidt underligt at være et af de eneste hvide mennesker."

Tania, 16 år og elev på Esrum Kostskole.

Gambia fik en plads i hjertet

Seks friske 10. klasses elever fra Esrum Kostskole var i februar på studietur i Gambia. Rejsen bød på grin, gys og grænseoverskridelser, men gambianernes glæde og gæstfrihed er det, Martin, to gange Nicklas, Sabrina, Felix og Tania, aldrig glemmer.

Af Esrum Kostskole

Fællesspisning med klør fem fra store fade - og mad, som maven ikke altid tålte. Toiletter, der reelt var et hul i jorden og kølige nætter uden dyner. Det vestafrikanske land Gambia lærte seks unge elever fra Esrum Kostskole at rømme komfortzonen og overgive sig til det anderledes. Med hjem fik de en ordentlig én på opleveren, en masse ny læring og en håndfuld nye venner.

Rejser som dannelsesprojekter

Når Esrum Kostskole tager ud i verden med skolens ældste klasser, skal alle sanser helst i spil. Derfor gør lærerne hvad de kan for at trække eleverne væk fra turistområderne - og derhen, hvor de er nødt til at tale sproget, men også at mærke, se, lugte og smage på landet.

Rejserne skal nemlig ikke kun supplere undervisningen og styrke elevernes sprogkundskaber, men de er også tænkt som dannelsesprojekter, der kan give eleverne nye måder at anskue

verdenen på, forklarer skoleleder Lis Møller, der var med i Gambia:

- Eleverne fik en oplevelse for livet i Gambia. Jeg tror, at det største for dem var at se, at gambianerne er livsglade og positive, selv om de er ludfattige og at de virkelig tror på fremtiden. I to døgn var de unge indkvarteret hos hver sin gambianske familie og gik i skole med et af familiens jævnaldrende børn. De var konstant sammen i tre døgn, oplevede det lokale liv og talte engelsk uafbrudt.

Et gribende møde

På et af bestemmelsesstederne fik eleverne en særlig varm modtagelse af en flok spejdere, som med deres orkester spillede den danske gruppe ind til byen, fortæller skolelederen videre:

- Små sorte børn med glade ansigter og store brune øjne flokkedes om os og ville holde os i hånden. Da vi ikke havde hænder nok, tog de bare hver sin finger, så vi gik rundt med tre-fire børn i hver hånd. Det var meget gribende at møde de gambianske børn, men også stort at se vores elever smide paraderne og tage dem til sig, fortæller skolelederen.

I løbet af rejsens to uger fik eleverne en lang række "realitetsoplevelser". En af dem var at være fluen på væggen i forskellige gambianske skoler:

"Niveauet var utroligt højt i forhold til herhjemme. Jeg overværede bl.a. en time i engelsk litteratur, hvor de gennemgik historien om "The Lion and the Jewel". Det var spændende og igen var jeg vidne til, at en 8. klasse var på næsten samme niveau som vores egen 10. klasse", skriver Niklas O. i den

Klip fra Gambia-logbogen

"Jeg kom i skole, og der skulle vi deles op i drenge- og pigerække. Vi skulle undervises i auto-mekanik, det var rigtig sjovt for vi fik lov til at skille lidt af en bil ad. Da vi fik fri, blev jeg hentet på motorcykel, og så skulle vi bare hjem og slappe af. Kl. 16.00 skulle vi spille fodbold mod det lokale fodboldhold. Efter dette gik jeg hjem til familien og spiste aftensmad. Det er nok det bedste måltid, jeg har fået i hele mit liv. Jeg var træt efter de mange indtryk i løbet af dagen, så var det lige på hovedet i seng. Jeg frøs lidt, for det bliver lidt koldt om natten. De bruger åbenbart ikke tæpper, så jeg måtte bruge mit håndklæde som dyne."

Niklas L, 16 år og elev på Esrum Kostskole.

logbog, som deltagerne sammen udarbejdede.

Nye venskaber med hjem

Udover privat indkvartering og et par hotelovernatninger, sov Martin, Nicklas og Niklas, Sabrina, Felix og Tania under mindre luksuriøse forhold på drenge- og pigesovesale sammen med elever fra en kostskole, de besøgte. To af natterne var hektiske og eleverne måtte evakueres, da nogle unge gambianere udefra opsøgte ballade ved at kaste sten og smadre skolens ruder.

De seks unge kom helskindede ud af situationen og resten af rejsen forløb fredeligt. Gruppen besøgte en lang række skoler, delte ud af medbragte fodbolde, sportstøj og skoleting, og de skabte kontakter, som de siden har plejet gennem Facebook. Det faldt også for at overvære et bryllup og et stort atletikstævne, få set nogle af Gambias vilde dyr, besøge en jordnøddedefabrik og bruge en dag i en SOS-børneby for forældreløse børn. Sidst-

nævnte besøg satte dybe spor i de unge, der ved selvsyn kunne konstatere, at det godt kan betale sig at hjælpe:

- Med Gambia-turen ville vi give eleverne en oplevelse, som de måske ikke ellers får, blod på tanden til at rejse mere og mod til vælge andet end "pakkerejserne". Livsglæden og de positive mennesker i Gambia har gjort stort indtryk. Med den fattigdom, vi har set, tror jeg, at de unge sætter mere pris på det, de har - og måske vil oplevelsen betyde, at de som voksne vil tage et socialt ansvar overfor u-lande og andre mennesker i nød. De er i hvert fald kommet hjem med en større viden om verdenen, som de kan tage med sig videre i livet, men det har også modnet dem at opleve hinanden i pressede og grænseoverskridende situationer. De har klaret turen og dens tumult ret flot - og det virker som om de godt kunne få rejsefeber igen, slutter Lis Møller.

Læs mere om Esrum Kostskole og turen til Gambia på www.esrumkostskole.dk

Klip fra Gambia-logbogen

"Da vi ankom til byen, var der et kæmpestort atletikstævne i gang. Hvis en dansk idrætslærer havde set scenariet her, så var de gået hovedrystende væk. Højdespringerne sprang højt, men kastede sig over med hovedet først og ikke med ryggen til, som vi ser i TV. Faldmatten bestod af 10-12 gamle skumgummimadrasser, som bare lå hulter til bulter og sikkerheden var langt fra i top. Alligevel var der ingen, der tilsyneladende kom noget til - og det viser jo bare, at man sagtens kan dyrke idræt uden springmætter, det rigtige tøj og sko - og alt det, der godt kan gøre det lidt besværligt at have idræt her på vores skole. Her løb, hoppede og sprang de i det, de nu stod i."

Sabrina, 16 år og elev på Esrum Kostskole.

KORT NYT

Børnenes Friskole har ansat ny skoleleder

Peter Andresen er ansat som ny skoleleder på Børnenes Friskole, hvor han afløser Jens Mose, der går på pension efter 10 år på lederposten. Peter Andresen, der tiltræder 1. august, kommer fra en stilling som viceskoleleder ved Århus Friskole.

Den Lille Skole – ny skoleleder

Simon Møller Pedersen er ansat som ny skoleleder med tiltræden til august måned. Simon Møller Pedersen har ledererfaring fra folkeskolen og afløser Søren Hansen, der flytter teltpælene til Tågerup, som ny leder på Roskilde Lille Skole.

Friskolen i Viborg 40 år

Fredag den 13. maj fejrede Friskolen i Viborg sin 40 års fødselsdag med en uformel reception kl. 14 for venner og bekendte fra nær og fjern

TAK – øget interesse for plakat-konkurrencen

Ved fristens udløb er der indkommet 50% flere forslag til årets Lilleskoleplakat end sidste år, hvor konkurrencen blev afholdt for første gang.

Vinderen vælges – af den uvildige, faglige dommerkommitte - senere i denne måned.

Forslag der indsendes i løbet af denne uge accepteres og vil indgå – selvom fristen er overskredet.....

Knap 30 nye frie grundskoler åbner efter sommerferien

Lidt under halvdelen af de 66 skoler der i august 2010 blev anmeldt til start i 2011 bliver til noget. Pr. 1. juni, som er den sidste af flere indberetningsfrister, som nye skoler skal igennem, tydede alt på, at 25-28 skoler havde indsendt den fornødne dokumentation til at kunne slå dørene op for første gang til august. Tybjerg Privatskole, som en er af de nye skoler, er medlem af *Lilleskolerne*. Foreningen har for tiden kontakt med flere andre skoleinitiativer, der er på vej.

Introforløb for nyansatte

Invitation til introforløbet for nyansatte er sendt til skolerne. "Kurset" er tænkt som et forløb, hvor den nyansatte deltager i et internat i november måned og en kursusdag i marts måned. Skolens leder inddrages og deltager én dag på internatet, hvor der blandt andet sættes fokus på skolelederens betydning for at tage imod og få nyansatte sluset ind i skolen.

Én af hypoteserne bag forløbet er, at det tager tid og kræver en indsats for såvel den nyansatte som for skolelederen og kollegerne at komme godt i gang på den nye arbejdsplads.

Forløbet er udviklet og afvikles i et samarbejde med Frie Skolers Lærerforening. Tanken er at alle – den nyansatte, skolen/skolelederen, FSL og *Lilleskolerne* - giver noget; alle kan bidrage og har et medansvar. På den måde kunne man tale om "noget-for-noget".

Ophævelse af beskatning af "pædagogiske måltider"

Skattelovgivningen er ændret, således at fri kost ikke skal beskattes, hvis "pædagogisk spisetræning indgår som en del af den ansattes arbejde og den ansatte spiser sammen med og får samme mad som de personer, den ansatte spisetræner med."

Lovændringen har betydning for skoler med madordning, hvor lærerne, som en del af deres arbejde, spiser sammen med eleverne. Der har været en del røre omkring, at lærerne blev skattepligtige af værdien af den fri kost i den forbindelse. Lovændringen har virkning fra og med indkomståret 2011.

Kommuneaftale kræver mere undervisning for pengene

Aftalen om kommunernes økonomi for 2012, som blev indgået i lørdags, den 4. juni, mellem Kommunernes Landsforening og Regeringen, slår fast, at KL og regeringen er enige om at styrke indsatsen for at "opnå mere undervisningstid for de nuværende ressourcer i folkeskolen og det almene gymnasium".

Der er således en tung økonomisk dagsorden bag årets aftale, hvor folkeskoleområdet fylder usædvanligt meget. Hvis det lykkes kommunerne at få mere undervisning for pengene, så vil det kunne medføre at folkeskolens udgifter pr. elev falder, hvilket vil slå igennem i tilskuddet til de frie grundskoler, fordi tilskuddet fastsættes som en procentandel af udgifterne pr. elev i folkeskolen. Denne procentdel, som ofte benævnes "koblingsprocenten", vil ifølge regeringens genopretningspakke fra 2010, gradvist blive sat ned fra 75% i 2010, til 71% i 2014. I 2011 har Folketinget i finansloven godkendt en koblingsprocent på 74%.

Specialundervisningen fylder også meget, hvor målet er velkendt: "en omstilling af specialundervisningsområdet, så en stigende del af eleverne inkluderes". Der er aftalt flere initiativer, som skal understøtte denne målsætning. Udviklingen på specialundervisningsområdet har på sigt stor betydning for de frie grundskoler – både i forhold til udviklingen i regelsættene på området og i forhold til eventuelle økonomiske konsekvenser. For indværende har vi dog til gode, at se hvad der kommer til at ske.

Endvidere skal IT-området styrkes. I aftalen er KL og regeringen enige om at bruge 500 mio. kr. over de næste fire år. Pengene skal primært bruges til at udvikle markedet for digitale læremidler – det betyder formentlig, at pengene primært rettes mod producenter og distributører. Midlerne kommer kun i meget begrænset omfang ud på skoler, men der skal dog afsættes penge til at udbrede erfaringer fra forsøgs- og forskningsprojekter, ligesom det er meningen at yde begrænset støtte til "demonstrations-skoler", med henblik på at "fokusere på områder og i fag, hvor effekten er størst".

Fra *Lilleskolernes* side, er vi naturligvis optaget af, at rammerne og økonomiske vilkår for de frie skoler følger med og kan matche de opgaver skolerne forventes at kunne løse – så der er flere ting at tage fat på i det skolepolitiske arbejde i de kommende måneder.

BUPL-overenskomst stemt hjem

Hele 95,2% af de afgivne stemmer faldt på "ja" ved BUPL's afstemning om fornyelsen overenskomsterne på de frie grundskolers område. 29,3% af de stemmeberettigede deltog i afstemningen, som BUPL har afholdt som en samlet afstemning blandt alle organiserede på de frie grundskoler.

HK-overenskomst godkendt

Fornyelsen af HK-overenskomsten, som omfatter administrative medarbejdere og IT-medarbejdere, er ved urafstemingen i HK stemt hjem med 94,73% ja-stemmer mod 5,27% nej-stemmer. Stemmeprocenten var 61,29%.

Fornyelsen indebærer en lønstigning pr. 1. oktober 2011 på 250 kr. pr. måned på grundlønningerne. Desuden indføres der en sundhedsordning. Der er ingen lønstigninger pr. 1. april. En opdateret overenskomsttekst udsendes snarest muligt.

KALENDER 2011 - 2012

8. juni

20. – 22. juni

25. – 26. august

10. september

21. – 23. september

5. november

7. – 9. november

12. november

16. – 18. november

23. – 24. november

7. december

2.-3. februar 2012

22. marts 2012

28. marts 2012

27. – 28. april

maj/juni

maj/juni

Intromøde for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer på Sjælland

Lilleskolefestival 2011 på Norddjurs Friskole

"Ledelse og medarbejdere". Diplomlederuddannelsen starter med internat.

Forløbet omfatter følgende undervisningsdage: 8. sept., 4. okt., 26.-27. oktober, 8. nov., 24. nov. og eksamen og eksamen primo januar 2012.

Formandstræf – Inspirationsdag for bestyrelsesformænd på Lilleskolen i Odense

Ledertræf 2011 i Svendborg

Lilleskolens dag – Plakater udsendes i august måned

Sekretærkursus 2011, Brogården ved Strib

Medlemsmøde – årets regionsmøder for bestyrelsesmedlemmer og ledere holdes samlet den anden lørdag i november

Specialundervisningstræf 2011

Introforløb for nyansatte lærere – internat

Ledermøde

Ledermøde – internat

Ledermøde

Introforløb for nyansatte lærere – opfølgende dagskursus

Bestyrelsestræf og Repræsentantskab 2012

Intromøder for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer

Formandstræf 2012 – inspirationsdag for bestyrelsesformænd

Formandstræf 2011

[Invitation og program](#)

